

5. November 2021

EM2021/7

Forslag til Finanslov for 2022 (Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender)

Vi skal hermed fra Siumut fremlægge vore bemærkninger til anden behandlingen af Forslag til Finanslov.

Finanslovsforhandlingerne pågår stadigvæk og det er derfor på sin plads at takke Naalakkersuisoq for Finanser og Indenrigsanliggender for den dialog, der har været gennemført indtil nu.

Det finanslovsforslag som vi her har oppe til andenbehandling, er bestemmende for hvordan det grønlandske samfund rent økonomisk skal tilrettelægges og i hvilken form lovforslaget her skal være inden vi når frem til tredje behandlingen, vi ønsker fra Siumut, at respektere de demokratiske spilleregler og vil foretrække, at kunne deltage i disse forhandlinger i en ånd hvor vi kan mødes og tale om tingene, så vi kan få færdiggjort finanslovsforslaget.

Under førstebehandlingen af Finanslovsforslaget her i salen havde vi nogle punkter oppe, som vi gerne ville kunne mødes om, og jeg vil her lige vende tilbage til disse punkter som er:

Forholdende for de ældre var et anliggende, som vi alle under valgkampen havde oppe og hvor vi mente, at dette ikke skulle gøres til et partianliggende men, at vi skulle løse det på tværs af partierne, vi ønsker jo alle, at vore ældre får gode levevilkår i deres land, så de trygt kan blive ældre her.

Vi ænsker med tanke på de borgere der er svagere her i samfundet, at forholdende forbedres for de handicappede – man kan for eksempel give større og bedre økonomisk støtte til Tilioq, ligesom man kan starte arbejdet op med at få opdateret Ado Lyngeskolen i Aasiaat, så den kommer til at blive en tidssvarende institution.

Vi bliver stadig mere og mere bekymrede omkring situationen i Sydgrønland, nu har mødet endda udviklet sig så vidt her på efterårsmødet, at man end ikke har den kommende lufthavn i Qaqortoq oppe og vende, så vi kan tage beslutning om hvordan sagen kan gå videre, det ser ud til at der er grundlag for vore bekymringer, vi vil derfor hermed gentage vore bemærkninger under førstebehandlingen, at det er vores ønske, at vi ønsker, at landingsbanen i regionen I Qaqortoq fortsat skal have den planlagte længde uden nogen ændringer og, at arbejdet skal starte op under disse forudsætninger.

Det flertal der allerede har besluttet sig her i salen og godkendt lovforslaget, denne lov skal gennemføres. Under valgkampen i Sydgrønland var der mange valgløfter oppe og det skabte håb om at kunne tænde et lys, derfor er det nu der skal handles.

Desværre viser det sig, at den indgåede trafikservicekontrakt for Sydgrønland visse steder slet ikke er tilfredsstillende tilrettelagt, vi vil derfor lægge vægt på, at der hurtigst muligt må komme løsningsforslag op på bordet, så de nævnte steder kommer til at indgå i den normale trafik dernede. Såfremt der skal være mulighed for at holde kontakt de beboede steder imellem og forsyningen skal opretholdes og såfremt vort erhvervsliv skal drives tilfredsstillende, så er det alfa og omega at vi har gode havneanlæg. Desværre er flere steder sattet agterud med deres havneanlæg og der skal gode og hurtige løsninger på bordet, så der kan blive gjort noget herved hvilket vi endnu engang gør opmærksom på.

Vi vil gerne høre nærmere om hvilke planer der er ude på kysten omkring, at få banet vejen for at få sat gang i anlæg/nybyggeri, vi ønsker at der sættes flere bevillinger af til at bygge flere andelsboliger, det samme er gældende for bygde- og yderdistrikterne, hvor vi ser det som ganske vigtigt og derfor ønsker, at genopstarte finansieringsformen 95/5 til opførelse af boliger ligesom i gamle dage, de erfaringer vi har fra dengang viser, at det at have nogen til at hjælpe sig med at bygge sit eget hus kan tilpasses den virkelighed der er derude, vi ønsker, at Naalakkersuisut kommer med en handlingsplan og klart fremlægger hvilke løsningsmuligheder man kan arbejde med i denne forbindelse.

Vi ønsker, at vore unge skal kunne benytte deres eget sprog så de kan højne deres kunnen på det uddannelsesmæssige plan, dette er en selvfølge (det er en menneskerettighed). Hvis vi skal kunne være stolte af vore unge herhjemme, så skal alle have samme muligheder og denne overskrift er særdeles vigtig, derfor må vi alle hjælpe hinanden for at nå dette mål, dette gælder ikke mindst også for Ilulissat, hvor forslaget om at etablere en gymnasial uddannelse må ses som værende en del af de muligheder vi allerede har herhjemme således, at den aktuelle situation vi lige nu ser hvor verdenssamfundet sætter mere og mere fokus på det arktiske område kan udnyttes til at få flere lande med på uddannelser i det arktiske område i en tid hvor klimaforandringerne er på sit højeste og forandrer hele vort verdensbillede, så er der al mulig grund til at sige, at tiden er inde til at få iværksat en udvikling – dermed vil man kunne opnå, at alle de lande der i dag har fokus på klimaforandringer kunne gå sammen om investering i en udvikling her i det arktiske område.

I Siumut er vi med flere af disse overskrifter alvorligt bekymrede, vi er bekymrede over at Landsstyrekoalitionen siden de blev etableret for mere end et halvt år siden endnu ikke har taget ansvar – et ansvar de åbenbart er i tvivl om. Når man først har ført en valgkamp og været ude og love en masse ting og man får mandatet og dermed ansvaret som regering, så skal tiden ikke bruges på blot at pege fingre af det forrige Naalakkersuisuts arbejde – Nej man bør hver eneste dag tage ansvaret, det har samfundet brug for.

Derfor ønsker vi fra Siumut, at vort lands ressourcer skal komme hele befolkningen til gavn og at vi ikke lægger låg på de muligheder der forefindes, men være fornuftige og kunne være imødekommende overfor vore landsmænd til gavn for os alle.

Det er særdeles vigtigt, at få igangsat en erhvervsudvikling på Østkysten ligesom en af vore kolleger fra Siumut i starten af sidste uge forelagde en overskrift som et beslutningsforslag og havde præcis samme emne oppe. Vi ønsker ikke at lade som ingenting og vil ikke blot være tilskuere til den centralisering der foregår, det at have suverænitet over sit eget land betyder også, at vi overalt på den vidtstrakte kyst skal sørge for, at der bor mennesker og det skal styrkes.

Det samme er gældende for det kystnære hellefiskefiskeri hvor man har gået til valg på at fjerne afgiften på hellefisk, her mangler klart svar på hvad der skal ske i denne forbindelse, idet spørgsmålet ligesom blot flagrer løst derude et eller andet sted. Såfremt valgkampen ikke bare har været pyntede løgnehistorier der lyder hule som tomme tønder, så må det være helt på sin plads, at kræve at få svar og få dette sat på plads.

Vort land skal ikke blot være et arktisk museum som andre lande former for os, et museum som enhver kan komme og forundre sig over, fordi man vil kunne se en befolkning der er handlingslammede i deres livsstil er blevet ofre og tilskuere i deres eget land. Omvendt er vores opgave at få nedsat vores forventninger om at andre skal betale for os – lige nu forstærkes tendensen i retning af at vi er tilskuere. Endda er det nu gået så vidt, at nogle af vore ressourcer uanset hvor de nu ligger i landet, så nægter man at gøre brug af disse, vi ser nu at det ikke længere er det enkelte projekt der skal undersøges, og hvordan vi bedst muligt kan udnytte disse – det er mere et spørgsmål om man tror og lader som om, at nogle af disse mineraler uanset hvor de nu befinder sig i landet, skal tage stilling til hver eneste af dem. Jeg savner her de digtere jeg oplevede som barn der i selvstændighedens ånd og med stor styrke fremførte deres budskab og som har sat sig helt fast i min krop med disse ord: “vi skal nok vinde – vi kan sagtens selv ...”

Jeg har altid været stolt over, at der har været modige folk til, der lagde grundlaget for, at vort land kunne tage sine nødvendige skridt og dermed anlægge byggestenen til mit livs fundament, jeg er altid stolt over, at jeg har et parti der tør tage de nødvendige skridt som andre ikke tør tage og at de har udvist det nødvendige mod til at tage disse skridt, stolt er jeg over at være i parti sammen med dem, mænd og kvinder som hvornår det skal være vil tage de nødvendige skridt der kan nærme os den selvstændighed, som vi går i møde. Hjemmestyre – udmeldelsen af EF – Selvstyre – at have mål om, at få skabt vedvarende energikilder i fremtiden, som er mindre forurenende og som gør os mindre afhængige, at vi har kunnet se fremad og gøre disse store investeringer, som vi er så stolte af i dag – sådan var det så også, da vi skulle etablere Ilimmarfik hvor mange var bekymrede over om det ville kunne lade sig gøre, men med det rette mod og de rigtige beslutninger og troen på at det kunne lade sig gøre, altsammen fordi viden og oplysning er

magt – gymnasierne – internationale lufthavne og lufthavne i en masse byer, en masse uddannelsessteder som er udviklet, der er faktisk mange ting der ellers skal nævnes her.

Med disse bemærkninger glæder vi os til at fortsætte samarbejdet frem til finanslovsforslagets tredje behandling.

Vivian Motzfeldt,
Siumut